

פירוש המזמור

1. רשי"י (בעקבות חז"ל) על פס' ב :
לשון ערג נופל על קול האיל, כאשר יפול לשון נהם לארי, ושקוק לדוב, וגעה לשוורים, וצפצוף לעופות. אמרו רבותינו: האילה הזאת חסידה שבחיות, וכשהחיות צמאות למים, הם מתכנסות אליה שתתלה עיניה למרום. ומה היא עושה, חופרת גומא, ומכנסת קרניה לתוכה, וגועה. והקב"ה מרחם עליה, והתהום מעלה לה מים.
כאיל תערוג – כאילת תערוג לא נאמר, וכאיל יערוג לא נאמר, אלא כאיל תערוג. דבר הכתוב בזכר ובנקיבה: הזכר עורג על עסק המים כמו שפרשנו, הנקיבה כשהיא כורעת לילד והיא צועקת הקב"ה מרחם עליה.
2. דעת מקרא על פס' ב :
כאיל תערג - אפשר שכוונת הכתוב כאן למין האיל בכלל, ובא כאן שם המין בלשון נקבה. ואפשר שכוונת הכתוב דווקא לנקבת האיל, ומצינו ששם הבהמה בלשון זכר מורה גם על הנקבה כמו: "ותצאנה שתיים דובים" (מל"ב, ב, כד) ועוד.
3. רד"ק על פס' ד :
היתה לי דמעותי – שאבכה מדברי האויבים, והדמעה תמידה לי ביום ובלילה כמו מאכל, כלומר, אין יום שלא אבכה פעמים. ויש מפרשים שיבכה בעת המאכל.
4. רשי"י על פס' ד :
מכאן שהצרה משבעת את האדם ואינו מבקש לאכול וכן הוא אומר בחנה ותבכה ולא תאכל.
5. רבנו מנחם המאירי על פס' ה :
אשפכה עלי נפשי – רוצה לומר: משל כאלו הנפש תקם ותהיה למים ותצא דרך העין בדמע.
6. רשי"י על פס' ה :
סך - לשון חשבון סך בני אדם, ד"א סך לשון סכך וסוכה, כלומר בעגלת צב שהיו מחופות כמין סוכה.
7. חולדה רז, **מזמורי תהלים: מבחר מבואר בליווי מבואות**, ירושלים תשל"ו 1976, עמוד 229 :
ההליכה הריקודית נקראת בשם דדה - (ובדרך מושאלת - הצולע, ההולך בצורה בלתי-אחידה מכונה עד היום, מדדה) וכאן מתאר המשורר את עצמו בעת שהלך בראש העולים לרגל והרקידם (אדדה - אותם) מתחת לחופות הירק, בכיוון בית האלקים.
8. חולדה רז על פס' ה :
כי אעבור בסך" – בעת חגיגות העליה לירושלים, נהגו לקשט את רחובותיה של העיר בירק ובפרחים, כמעין סוכך גדול. והמשורר מתאר את התהלכה, והוא בראשה, העוברת וחוגגת ברחובותיה של העיר, לכיוון חצרות המקדש.
9. רשי"י על פס' ה :
אדדם – אדדה עמהם, כמו: "מדדין עגלים וסייחים והאשה מדדה את בנה" (משנה שבת יח, ב), ותיבה זו משמשת כשתי תיבות, אדדה עמהם.
10. דעת מקרא על פס' ו :
כי עוד אודנו – אפשר לפרש שזה תוכן התוחלת: הוחילי שעוד אודנו. ואפשר לפרש זה הטעם לתוחלת: הוחילי, שהרי עוד אודנו.
11. רב"ע למ"ג, ג :
שלה אורך – כנגד "קודר אתהלך" (לעיל, ב); **ואמתך** – כנגד "מאיש מרמה" (לעיל, א). ומלת **ינחוני** – כנגד "אתהלך" (לעיל, ב).

מבנה המזמור

זיכרונות העבר על קרבת אלקים ובית המקדש	מ"ב, ב-ה	}
בעית האויבים הסובבים והמציקים בהווה	ז-יא	
פתרון עתידי לבעיית האויבים	מ"ג, א-ב	
פתרון עתידי לבעיית הריחוק מהי המקדש	ג-ד	

מזמור פֶּאֵל תְּעַרְגַּ (מ"ב-מג)

מ"ב, א למנצח משכיל לבני-קרנח:

חלק א'	חלק ב'	חלק ג'
<p>ב כֶּאֱלֹהֵי תְּעַרְגַּ עַל-אֲפִיקֵי-מַיִם כֹּחַ נַפְשֵׁי תְּעַרְגַּ אֱלֹהֵי אֱלֹהֵיִם:</p>	<p>ז אֱלֹהֵי עָלִי נַפְשֵׁי תְּשׁוּחָח עַל-כֹּחַ אֲזַכְרֶךָ מֵאֲרֶץ יִרְדֵּן וְחַרְמוֹנִים מִהַר מִצְעָר:</p>	<p>מ"ג, א שֶׁפִּטְנֵי אֱלֹהִים וְרִיבָה רִיבֵי מִגּוֹי לֹא-חֲסִיד מֵאִישׁ-מִרְמָה (עוֹלָה תִּפְלְטֵנִי:</p>
<p>ג צִמָּאָה נַפְשֵׁי לֹאֱלֹהִים לֹאֱלֹהֵי מִתִּי אָבֹא וְאֶנְאָה פְּנֵי אֱלֹהִים:</p>	<p>ח תְּהוֹם-אֶל-תְּהוֹם קוֹרָא לְקוֹל צִנּוֹרֶיךָ כַּל-מִשְׁבְּרֶיךָ וְגִלְדֶיךָ עָלִי עֲבֹר:</p>	<p>ב כִּי-אֲתָה אֱלֹהֵי מְעוֹזֵי לִמָּה זְנַחְתִּי לִמָּה-קִדְרָתְךָ אֲתֵהֵלֵךְ בְּלַחֲץ אוֹיֵב:</p>
<p>ד הִיָּתְהִלֵּי דַמְעָתִי לְחֶם יוֹמָם וְלַיְלָה בְּאִמְרַת אֱלֹהֵי כָל-הַיּוֹם אֵיךְ אֱלֹהֵיךָ:</p>	<p>ט יוֹמָם יִצְנָה וְדָנָד חֲסִידוֹ וּבְלַיְלָה שִׁירוֹ עִמִּי תִּפְלֵה לֹאֱלֹהֵי חַיִּים:</p>	<p>ג שְׁלַח-אוֹרֶךְ נֶאֱמַתְךָ הִמָּה וְנַחֲנוּנֵי בְּיָאוֹנֵי אֶל-הַר-קִדְשְׁךָ וְאֶל-מִשְׁכַּנְתֶּיךָ:</p>
<p>ה אֱלֹהֵי אֲזַכְרֶה וְאֶשְׁפָּכָה עָלַי נַפְשִׁי כִּי אֶעֱבֹר בְּסֶדֶךָ אֲדַדְסָם עַד-בֵּית אֱלֹהִים בְּקוֹל-רִנָּה וְתוֹדָה הַסּוּן חוֹנֵג:</p>	<p>י אוֹמְרָה לֹאֱלֹהֵי לִמָּה שָׁכַחְתִּי לִמָּה-קִדְרָתְךָ אֲלֹהֵי בְּלַחֲץ אוֹיֵב:</p>	<p>ד וְאָבֹאָה אֶל-מִזְבֵּחַ אֱלֹהִים אֶל-אֱלֹהֵי שְׁמַחַת גִּילֵי וְאֲדַדְךָ בְּכִנּוֹר אֱלֹהִים אֱלֹהֵי:</p>
<p>ו סֶה-תְּשׁוּחָחִי נַפְשִׁי נַחֲתָמִי עָלַי הוֹחִילֵי לֹאֱלֹהִים כִּי-עוֹד אוֹדְנוּ יְשׁוּעוֹת פְּנֵי:</p>	<p>יא בְּרַצַּח בְּעֲצֻמוֹתַי חַרְטוּנֵי צוֹרְרֵי בְּאִמְרַת אֱלֹהֵי כָל-הַיּוֹם אֵיךְ אֱלֹהֵיךָ:</p>	<p>מזמון ה סֶה-תְּשׁוּחָחִי נַפְשִׁי וּמָה-תִּהְיֶה עָלַי הוֹחִילֵי לֹאֱלֹהִים כִּי-עוֹד אוֹדְנוּ יְשׁוּעוֹת פְּנֵי וְאֱלֹהֵי:</p>
<p>מזמון ז סֶה-תְּשׁוּחָחִי נַפְשִׁי נַחֲתָמִי עָלַי הוֹחִילֵי לֹאֱלֹהִים כִּי-עוֹד אוֹדְנוּ יְשׁוּעוֹת פְּנֵי:</p>	<p>מזמון יב סֶה-תְּשׁוּחָחִי נַפְשִׁי וּמָה-תִּהְיֶה עָלַי הוֹחִילֵי לֹאֱלֹהִים כִּי-עוֹד אוֹדְנוּ יְשׁוּעוֹת פְּנֵי וְאֱלֹהֵי:</p>	<p>מזמון ה סֶה-תְּשׁוּחָחִי נַפְשִׁי וּמָה-תִּהְיֶה עָלַי הוֹחִילֵי לֹאֱלֹהִים כִּי-עוֹד אוֹדְנוּ יְשׁוּעוֹת פְּנֵי וְאֱלֹהֵי:</p>

קטעים מקבילים

מ"ב, א-ו	מ"ב, ז-יב	מ"ג, א-ה
-----	י. אוֹמְרָה לֹאֱלֹהֵי לִמָּה שָׁכַחְתִּי לִמָּה-קִדְרָתְךָ אֲלֹהֵי בְּלַחֲץ אוֹיֵב:	ב. כִּי-אֲתָה אֱלֹהֵי מְעוֹזֵי לִמָּה זְנַחְתִּי לִמָּה-קִדְרָתְךָ אֲתֵהֵלֵךְ בְּלַחֲץ אוֹיֵב:
ד. הִיָּתְהִלֵּי דַמְעָתִי לְחֶם יוֹמָם וְלַיְלָה בְּאִמְרַת אֱלֹהֵי כָל-הַיּוֹם אֵיךְ אֱלֹהֵיךָ:	יא. בְּרַצַּח בְּעֲצֻמוֹתַי חַרְטוּנֵי צוֹרְרֵי בְּאִמְרַת אֱלֹהֵי כָל-הַיּוֹם אֵיךְ אֱלֹהֵיךָ:	-----
ו סֶה-תְּשׁוּחָחִי נַפְשִׁי נַחֲתָמִי עָלַי הוֹחִילֵי לֹאֱלֹהִים כִּי-עוֹד אוֹדְנוּ יְשׁוּעוֹת פְּנֵי:	יב. סֶה-תְּשׁוּחָחִי נַפְשִׁי וּמָה-תִּהְיֶה עָלַי הוֹחִילֵי לֹאֱלֹהִים כִּי-עוֹד אוֹדְנוּ יְשׁוּעוֹת פְּנֵי וְאֱלֹהֵי:	ה. סֶה-תְּשׁוּחָחִי נַפְשִׁי וּמָה-תִּהְיֶה עָלַי הוֹחִילֵי לֹאֱלֹהִים כִּי-עוֹד אוֹדְנוּ יְשׁוּעוֹת פְּנֵי וְאֱלֹהֵי: